

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Várady József Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Károlyi Mihály u. 12.; ügyintéző: Dr. Várady József ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.r.felperes címe) I.r. és II.rendű felperes neve (II.r. felperes címe) II.r. felpereseknek -, a Dr. Kóródi Sándor jogtanácsos (4025 Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5. II/5.) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, vételi kötelezettség alapján szerződés létrehozása iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010. január 15. napján meghozott 3.G.40.222/2009/7. számú ítélete ellen, az alperes 10. sorszámon előterjesztett és 11. sorszámon megindokolt fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban - a 2010. október 6. napján tartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek személyenként 150 000 (Egyszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2010. január 15. napján meghozott 7. sorszámú ítéletében kötelezte az alperest az I.r. felperes javára 15 771 383 Ft, a II.r. felperes javára 15 356 346 Ft tőke és azok kamatai, valamint perköltségeik megtérítésére, ezt meghaladóan pedig a felperesek keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú eljárásban is irányadó tényállás szerint a peres felek a **L Kft.** tagjai. 2009. január 23. napján a peres felek a **L Kft.** létesítő okiratát akként módosították, hogy 2009. február 28. napját követően a felperesek üzletrészeinek értékesítése esetén azok csak az alperes részére adhatók el. Ugyanakkor az alperes javára 5 év időtartamra (2014. január 23. napjáig) vételi jogot alapítottak és megállapodtak abban is, hogy amennyiben az I.r. felperesnek a társaságban fennálló ügyvezetői tisztsége bármely okból megszűnik, az alperest vételi kötelezettség terheli a vételi jogra vonatkozó feltételek szerint. A felperesek vételi joggal terhelt üzletrésze bruttó vételárát akként határozták meg, hogy az a vételi jog gyakorlásának évét megelőzől utolsó auditált éves beszámolóval lezárt gazdasági év január 1. napja és december 31. napja között a társaság által kiszámlázott és a legutolsó auditált éves beszámolóval lezárt gazdasági évet követő év február 28. napjáig befolyt nettó árbevétel háromszoros szorzatának annyiad része, amennyied részét képezi a vételi jog alapján a megszerzett üzletrész névértékének összege a társaság törzstőkéje teljes összegének. A társasági

szerződésben megállapodtak abban is, hogy nettó árbevétel alatt „A számvitelről” szóló 2000. évi C. törvény 2. számú melléklete „A” változata szerinti I. értékesítés nettó árbevételét, illetve a III. egyéb bevételeket összesítve értik.

Az I.r. felperest a tagok 2011. május 10. napjáig terjedő időtartamra választották meg ügyvezetőnek és 2009. január 23. napjától 5 évi időtartamra a I.r. felperes mellett Sz.M.Cs-t is ügyvezetőnek választották. A 2009. január 23-i szerződésmódosításkor az alperes befolyásának mértéke többségi lett, a 3 000 000 Ft-os törzsbetétből az alperes 1 530 000 Ft, az I.r. felperes 740 000 Ft, a II.r. felperes pedig 730 000 Ft értékű üzletrésszel rendelkezett.

A peres felek 2009. március 1. napján a **L Kft.** létesítő okiratát ismét módosították, az alperes a felperesek felosztott üzletrészenek egy részét megvásárolta, ezért minősített többséget biztosító befolyást szerzett. Az alperest megillető vételi jog, illetve kötelezettség a létesítő okirat 7.8. pontjában került szabályozásra, a 2009. január 23-án keltezett társasági szerződés módosításának megfelelő szövegezéssel. A Fővárosi Bíróság cégbírósága az alperes minősített többségű befolyását 2009. április 3. napján jegyezte be.

Az I.r. felperes 2009. április 8. napján keltezett levelével a munkaszerződését 2009. május 8. napjával megszüntette, illetve ügyvezetői tisztségéről lemondott, amelyre tekintettel a felperesek kérték, hogy az alperes intézkedjék az üzletrészeik megvásárlásáról.

A **L Kft.** legfőbb szerve a 2009. április 23. napján meghozott 13/2009. számú határozatával akként döntött, hogy az I.r. felperes ügyvezetői tisztségéről történő lemondása 2009. július 7. napján váljon hatályossá.

Az alperes képviselőjében e taggyűlésen eljáró Sz.M.Cs. ügyvezető a taggyűlés részére azt a tájékoztatást adta, hogy az alperesnek nincs megváltási kötelezettsége a felperesek üzletrészei vonatkozásában és nincs időhöz kötve az sem, hogy az alperesnek mikor kell élnie a vételi jogával, ha az I.r. felperes ügyvezetői tisztsége megszűnik.

A felperesek az alperes ügyvezetője részére 2009. július 31. napján kézbesített levelükben felszólították az alperest a vételi kötelezettsége teljesítésére és arra, hogy az I.r. felperes részére 15 napon belül 15 771 383 Ft-ot, míg a II.r. felperes részére 15 356 346 Ft-ot fizessen meg.

Az alperes a vételi kötelezettségének nem tett eleget.

A **L Kft.** ügyvezetője - aki az alperes ügyvezetője is - 2009. szeptember 18. napjának 11 órájára taggyűlést hívott össze, melyben napirendi pontként - egyebek között - a társaság tagjai között az üzletrész átruházásával összefüggésben keletkezett jogvita is szerepelt. „Az alperes, mint minősített többségű befolyással rendelkező tag a 15/2009. számú határozatában arról döntött, hogy a felperesek ellen tagkizárási pert indítanak, mivel a felperesek magatartása miatt a társaságban való maradásuk a társaság céljainak elérését nagymértékben veszélyezteti”. Ez a per a Fővárosi Bíróságon számon indult.

A felperesek a kereseti kérelmükben azt kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest az I.r. felperes részére 15 771 383 Ft, a II.r. felperes javára pedig 15 356 346 Ft tőke, valamint azok 2009. július 7. napjától járó kamatai megtérítésére. Hivatkoztak arra, hogy a **L Kft.** tagjai által megkötött társasági szerződés módosítása folytán az alperest 2009. július 7. napjától vételi kötelezettség terheli a felperesek üzletrészeire, mivel az I.r. felperes ügyvezetői tisztségének megszűnése ekkor vált hatályossá. Mivel az alperes a vételi kötelezettségét nem teljesítette, ezért a Ptk. 295.§-a alapján kérték az alperest kötelezni az üzletrészeik vételárának megfizetésére. Vagylagosan pedig a kereseti kérelmüket kártérítés

jogcímén is előterjesztették, „mivel 2009. szeptember 18-án a **L Kft.** a jogutód nélküli megszűnéséről határozott”.

Az alperes a kereset elutasítását és a felpereseknek a perköltségében való marasztalását kérte, amely kérelmének nem adta részletes indokát. Az elsőfokú bíróság felhívására benyújtott beadványában pedig elsődlegesen illetékességi kifogást terjesztett elő, másodlagosan a per időelőttiség címén történő megszüntetését kérte, arra hivatkozással, hogy az I.r. felperes ügyvezetői tisztsége a cégnyilvántartásból még nem került törlésre. Arra az esetre pedig, ha a bíróság a kérelmeit nem teljesítené, indítványozta a per tárgyalásának felfüggesztését a tagkizárás iránti per jogerős befejezéséig.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét túlnyomórészt alaposnak találta, csupán a megfizetendő késedelmi kamat kezdő időpontját módosította. Az alperes illetékességi kifogását is, valamint a permegszüntetésre irányuló kérelmét is alaptalannak találta, megállapítva, hogy az ügyvezetői jogviszony megszűnése a lemondó nyilatkozathoz, nem pedig a cégjegyzékből való törléshez kötődik. A per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelmet pedig azért találta alaptalannak, mert - megállapítása szerint - e pernek nem előkérdése a tagkizárási per, hanem éppen fordítva, ez az eljárás prejudikális kérdése a tagkizárás iránti pernek.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy „A gazdasági társaságokról” szóló, 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 9.§ (1) bekezdése alapján nem volt tiltott a **L Kft.** tagjainak az a megállapodása, hogy a Gt. 53.§-ában szabályozott eseten túl, más feltétel bekövetkezése miatt is kiköthessék az alperes vételi kötelezettségét.

Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy kogens (tiltó) szabályozás hiányában a tagoknak módjuk volt arra, hogy a minősített többséget biztosító befolyás hatását azzal ellentételezzék, hogy egy konkrét esemény bekövetkezéséhez (adott esetben az I.r. felperes ügyvezetői tisztségének megszűnéséhez) vételi kötelezettséget kössenek ki. Ezt nem befolyásolta az sem, hogy e kötelezettség mellett a felek opciós jogot is kikötöttek az alperes javára. A vételi jog kikötése a felperesekkel szemben az alperes jogainak megóvását biztosította azzal, hogy a számára nem kívánatos személy(ek)nek a társaságba való bekerülését kizárta. Az elsőfokú bíróság hivatkozott arra, hogy bár a felperesek a kereseti kérelmükben a Ptk. 295.§-ára hivatkoztak, azonban az adott esetben - hasonlóan a Gt. 53.§-ában foglalt rendelkezéshez - a befolyást szerző (alperes) az üzletrészüket a feltétel bekövetkezésekor egyoldalú nyilatkozattal minden további feltétel nélkül köteles megvásárolni. Az adásvételi jogügylet tehát akkor is létrejön, ha a vevő nem kívánna megvenni a kisebbségi üzletrészeket. A felperesek az őket megillető vételár összegét a **L Kft.** társasági szerződésének 7.8. pontjában meghatározottaknak megfelelően számították ki. Ezért az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmük szerinti tőkekövetelésben marasztalta az alperest. Arra tekintettel azonban, hogy a vételi kötelezettség gyakorlására a felperesek az alperest csak 2009. július 31. napján hívták fel és számára 15 napos teljesítési határidőt jelöltek meg, az elsőfokú bíróság a késedelmi kamat kezdő időpontját 2009. augusztus 16. napjában határozta meg, ennyiben elutasítva a felperes keresetét.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen a sérelmezett határozatnak a Pp. 252.§ (2) és (3) bekezdései alapján történő hatályon kívül helyezését,

az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig az ítélet megváltoztatásával a felperesek keresetének elutasítását és perköltségeiben történő marasztalásukat kérte.

Arra hivatkozott, hogy a per során érdemben azért nem védekezett, illetőleg a részletesen indokolt érdemi ellenkérelmét azért nem terjesztett elő, tehát „a per érdemi tárgyalásába azért nem bocsátkozott”, mert arra várt, hogy az elsőfokú bíróság döntsön az illetékességi kifogása, a per megszüntetése iránti kérelme, illetve „az eljárás” felfüggesztése iránti kérelme tárgyában. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tájékoztatta arról, hogy amennyiben érdemi védekezését nem terjeszti elő, akkor annak bevárása nélkül fog határozatot hozni, holott ennek közlése az elsőfokú bíróságnak kötelezettsége lett volna. Kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság előzetesen nem tájékoztatta az alperest a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről sem, megsértve ezzel a Pp. 3.§ (3) bekezdésében írtakat. Hivatkozott arra, hogy a jogi képviselője - tárgyalások ütközése miatt - a per első tárgyalásán nem lehetett jelen, ezért a bíróság tájékoztatásáról nem szerzett tudomást amellet, hogy a bizonyítás sikertelenségének következményeire vonatkozó kioktatást nem is tartalmazta a tárgyalási jegyzőkönyv. Utalt arra, hogy a határozathirdetésre halasztott tárgyalás jegyzőkönyvét csak utólag kapta meg, a tárgyalás berekesztése miatt azonban már nem volt módja az érdemi nyilatkozatának megtételére. Álláspontja szerint az eljárási szabálysértések olyan súlyúak, amelyek megalapozzák az ítélet hatályon kívül helyezését.

A másodlagos fellebbezési kérelmének indokolása szerint az elsőfokú bíróság tévesen kötelezte az alperest vételár megfizetésére, mert semmilyen jogalapon nem állt fenn vételi kötelezettsége a felperesek felé. A vételi jogával pedig az alperes önszántából nem élt, ezért nem jött létre adásvételi jogviszony a peres felek között. Az elsőfokú bíróság az alperes vételi jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozatát a fellebbezéssel megtámadott ítéletével sem pótolta, így annak alapján sem állhat fenn az alperes fizetési kötelezettsége, ezért a felperesek keresetének elutasítását a jogalap hiányára hivatkozással kérte.

A másodfokú eljárás során (6. sorszám alatt) előterjesztett fellebbezés-kiegészítésében az alperes továbbra is hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság az egész eljárása során (beleértve a per első és egyetlen tárgyalását) egyszer sem hívta fel az alperest határidő tűzésével a bizonyítási indítványainak előterjesztésére. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság konkrétan nem jelölte meg - főként a jogalap vonatkozásában -, hogy mely tények szorultak az alperes részéről bizonyításra. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a Gt. 53.§-a szerinti vételi kötelezettséget „összemosta” a felek szándékának megfelelően a Ptk. szerint alapított vételi joggal, illetőleg abban, hogy a Gt. 53.§-ában szabályozott vételi kötelezettséget próbálta azonosítani, a felek társasági szerződése e 7.8. pontjában írt vételi joggal. Az összecszerűség vonatkozásában is helytelennek találta az elsőfokú bíróság ítéletét, arra hivatkozva, hogy „még nincs olyan év, amelyet alapul véve a felpereseket a vételi jog gyakorlása esetén megillető vételár összecszerűségét megállapítani lehetne, ugyanis a vételi jog gyakorlására nem került sor, a jognyilatkozat pótlásra nem került”.

Az alperes a másodfokú eljárás során tartott tárgyaláson bejelentette azt is, hogy a felperesek üzletrésztársa vonatkozó adásvételi szerződést - amennyiben annak létrejöttét a másodfokú bíróság megállapítaná, tehát a korábban hivatkozott érveit nem fogadná el - feltűnő értékaránytalanság címen megtámadja, amelyhez csatolt egy 2010. május 17.

napján keltezett számítástechnikai, informatikai igazságügyi szakértő által készített szakértői véleményt, amely szerint a 2010. februárjától-áprilisig terjedő időszak vizsgálata alapján a **L Kft.** „vagyonát képező” két leggyakrabban használt portál ellenértéke együttesen csupán 2 550 000 Ft + áfa értéket képviselt.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását és alperesnek perköltségeikben történő marasztalását kérték.

Hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság 2009. november 19. napján keltezett idézése kifejezetten tartalmazta a Pp. 141.§ (2) és (6) bekezdéseire történt figyelmeztetést (a bíróság a fél előadása előterjesztésének bevétele nélkül határozhat, ha a fél a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a nyilatkozatának előadásával, illetve bizonyítékainak előterjesztésével alapos ok nélkül késlekedik). Hangsúlyozták, hogy az alperes a 2009. december 14. napján keltezett ellenkérelmében érdemben nyilatkozott, ugyanakkor a részletes tényállítással, indokolással, a bizonyítékok előterjesztésével adós maradt. Azt követően pedig a bíróság hiánypótlásra vonatkozó felhívásának nem tett eleget, majd a tárgyalást szabályszerű idézés ellenére elmulasztotta és a mulasztását utóbb sem mentette ki. Álláspontjuk szerint a Pp.3.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatást önhibájából mulasztotta el, „a tárgyaláson történő meg nem jelenéssel” és utóbb sem terjesztett elő igazolási kérelmet. Nem értettek egyet azzal, hogy az alperes nem bocsátkozott a per érdemi tárgyalásába, hiszen a 2009. december 14. napján keltezett ellenkérelmében érdemben vitatta a felperesek kereseti kérelmében foglaltakat. Alaptalannak tartották az alperes fellebbezési állításait azzal összefüggésben is, hogy az ítélet anyagi jogilag is kifogásolható lenne, mivel az alperes a fellebbezésében sem jelölte meg konkrétan, hogy miért kéri a kereseti kérelmüket elutasítani, illetőleg miért tartja tévesnek az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított jogalapot. Emellett hivatkoztak arra is, hogy a másodfokú eljárásban egyébként sem volt már helye - az alperes korábbi eljárási magatartásának tükrében - új tény állításának, illetve új bizonyíték előterjesztésének.

A fellebbezés nem alapos.

A felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben elutasító része ellen. Ezért az ítéletnek ez a rendelkezése a Pp. 228.§ (3) és (4) bekezdései alapján (rész)jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság pedig az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta (bírálhatta) el, a Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint.

Az ítélet tábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a felperesek keresetének elbírálásához szükséges jelentős tényeket illetően teljes körűen feltárta és azt helyesen állapította meg. Helytállónak találta az ítélet tábla az abból levont jogi következtetéseket, valamint azok indokaival is mindenben egyetértett. Az alperes fellebbezése ugyanakkor nem tartalmazott olyan - a másodfokú eljárásban figyelembe vehető - új tényre, vagy körülményre hivatkozást, amely annak a megállapítására adhatott volna alapot, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése szempontjából lényeges tényeket illetően a tényállást tévesen állapította volna meg, vagy lényeges eljárási szabályt sértett.

Az ítéltábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megsértése nélkül határozott érdemben az első tárgyaláson, mivel a jogvita eldöntéséhez szükséges tények és adatok a rendelkezésére álltak.

(A Pp. 141.§ (1) bekezdése szerint, ha a bíróság a pert nem szünteti meg, az ügyet érdemben tárgyalja, s ha a tényállás már az első tárgyaláson kideríthető, nyomban érdemben határoz.)

Az alperes a fellebbezési kérelmében az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt kérte az ítélet hatályon kívül helyezését. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság egyrészt nem tájékoztatta őt a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről (Pp. 3.§ (3) bekezdése), másrészt arról sem, hogy a nyilatkozatának bevétele nélkül fog határozatot hozni, ha a bírósági felhívásban foglaltaknak nem tesz eleget (Pp.141.§ (6) bekezdése).

Az ítéltábla a tájékoztatási hiányosságokkal kapcsolatos alperesi állításokat alaptalannak találta. Egyetértett a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakkal abban, hogy az alperes tájékoztatása a Pp. szabályainak megfelelően megtörtént. Tény ugyanis, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalás kitűzésekor az alperest - a részére kibocsátott idézésben - arra hívta fel, hogy „a keresetre 15 nap alatt írásban benyújtott előkészítő iratban nyilatkoznia kell. Az alperes köteles a felperes előadásával ellentétes tényállítására vonatkozó okirati bizonyítékát csatolni, az egyéb bizonyítékát megjelölni, esetleges beszámítási kifogását, viszontkeresetét előterjeszteni, mellékletekkel felszerelve”. Az idézés (blanketta) hátoldalán található figyelmeztetés első nagyobb bekezdésének utolsó két mondata pedig szó szerint tartalmazta a Pp. 141.§-ának (2) és (6) bekezdésében foglaltakat.

Tényként állapítható meg továbbá az is, hogy az alperes a 4. sorszámú beadványában érdemben kérte a felperes keresetének elutasítását. Az írásbeli ellenkérelmében azonban nem tett a felperes keresetlevelében előadottakkal ellentétes tényállításokat, illetve utóbb - az elsőfokú bíróságnak az általa 2009. december 21-én átvett felhívásában foglaltak ellenére - azt sem jelölte meg, hogy pontosan miért kérte a keresetet elutasítani, holott a Pp. 139.§ utolsó mondata szerint erre köteles lett volna. A perben tartott első tárgyalás előtt (2009. december 30. napján) előterjesztett beadványában sem jelezte ugyanakkor az alperes, hogy a jogi képviselője „tárgyalásütközés” miatt nem tud a kitűzött tárgyaláson megjelenni, ezért a bíróság az alperest előzetesen nem is tájékoztathatta arról, hogy az ügyet érdemben fogja tárgyalni, mivel nem ad helyt az eljárásjogi kifogásainak.

Az elsőfokú bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvében rögzítette, hogy a Pp.3.§ (3) bekezdésében, Pp. 164.§ és 8.§-ában foglaltakra figyelmeztette a feleket, amelyről az alperes - jogi képviselőjének (illetve szervezeti képviselőjének) távolléte miatt - valóban csak utóbb értesült. Ez azonban a saját mulasztásának következménye volt.

Mindezekre tekintettel tehát megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság - ellentétben az alperes állításával - tájékoztatta őt a Pp. 141.§ (2) és (6) bekezdésében foglaltakra, amennyiben két alkalommal is felhívta, hogy az érdemi védekezésének indokát terjessze elő, azonban az alperes a felhívásnak nem tett eleget és azt a tárgyalást is elmulasztotta,

amelyen a védekezésének indokait még a mulasztása jogkövetkezményeinek levonása nélkül előterjeszthette volna. Abban is egyetértett az ítéletábra a felperesek érvelésével, hogy miután az alperes jogi képviselője a 2010. január 7-i tárgyalásról felvett jegyzőkönyvet - a tértivevénye szerint - január 12. napján átvette és abból nyilvánvalóvá válhatott számára, hogy a bíróság nem adott helyt az eljárási kifogásainak, igazolási kérelmet terjeszthetett volna elő a tárgyalás elmulasztása miatt, azonban ezt sem tette meg.

A fent írtak szerinti mulasztásai miatt az alperes a fellebbezési eljárásban már nem hozhatott fel olyan tényállítást, illetve olyan bizonyítékot, amelyet korábban is megtehetett volna, azonban elmulasztott. A következetes bírósági gyakorlat szerint ugyanis a Pp. 141.§ (6) bekezdésének rendelkezéséből az is következik, hogy az alperes által először a fellebbezésben előadott ellentétes tényállás megállapítására és azzal összefüggésben további bizonyítás lefolytatására már törvényes lehetőség nincs (BDT.2001.386.).

A Pp. 235.§ (1) bekezdésének második mondata szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény, vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141.§ (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

Az alperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy a felperesi üzletrészekre vonatkozó adásvételi szerződés létrejöttének időpontjában a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között feltűnően nagy értékkülönbség lenne. Az elsőfokú bíróság végzésével felhívta az alperest érdemi ellenkérelme és bizonyítékai előterjesztésére és figyelmeztette arra, hogy mulasztása esetén a nyilatkozatának bevétele nélkül fog határozni. Az alperes e felhívás ellenére a perben indokolással ellátott érdemi ellenkérelmet és bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Ezért az elsőfokú bíróság a felperesek előadása és az általuk csatolt okiratok alapján állapította meg az ítéleti tényállást. Önmagában az az alperesi nyilatkozat, hogy a felperesek követelését kérte elutasítani, nem tette a felperesek tényállításait kétségessé. Az alperes pedig a felperesek keresetében foglaltakra a bírósági felhívása ellenére sem tett konkrét nyilatkozatot. Ezért az elsőfokú bíróság a felperesek ténybeli előadását valóban fogadhatta el, amennyiben annak tekintetében - a rendelkezésére álló adatok alapján - kételye nem merült fel (BDT.2010.2212.).

A fentiekre tekintettel - az alperes mulasztásai miatt - az ítéletábra már nem vehette figyelembe a másodfokú eljárásban tett új tényállítást, illetve a csatolt bizonyítékot. Az utóbbival összefüggésben az ítéletábra megjegyzi azt is, hogy a csatolt szakértői vélemény egyébként sem lett volna alkalmas arra, hogy annak alapján kedvezőbb határozat születhessen az alperesre nézve, mivel a szakértői vélemény egyrészt nem a szerződés létrejöttének időpontjára vonatkozik, másrészt nem az üzletrészek értékelését tartalmazza.

(Megjegyzi ugyanakkor az ítéletábra azt is, hogy ebben a körben alaptalan volt a felperesnek az az érvelése, hogy az alperes egy éven túl, tehát elkéssetten kívánta

megtámadni a szerződést. A Ptk. 236.§ (3) bekezdése alapján ugyanis a megtámadásra jogosult a szerződésből eredő követeléssel szemben kifogás útján a megtámadási jogát akkor is érvényesíthetné, ha a megtámadási határidő már letelt. Ennek azonban az adott esetben nem volt jelentősége, az alperes elkésetten előterjesztett érdemi védekezése miatt.)

Az ítélet tábla egyetértett azzal az elsőfokú bírósági megállapítással is, hogy a rendelkezésére álltak azok az adatok, amelyek alapján az érdemi döntés meghozható volt és a felpereseket megillető vételár összegét ki lehetett számítani.

Alaptalan volt az az alperesi fellebbezési érvelés is, hogy az elsőfokú bíróság összemosta az alperest terhelő vételi kötelezettséget a Gt. 53.§-ában foglalt kötelezettséggel. Az elsőfokú bíróság ítéletéből ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy a peres felek társasági szerződésében kikötöttek az alperes számára vételi jogot is, ugyanakkor - kisebbségvédelmi érdekből - megállapodtak abban is, hogy az alperes a felperesek üzletrésztartó részére vonatkozóan köteles a vételi jogával élni (tehát vételi kötelezettsége keletkezik), ha az I.r. felperes ügyvezetői tisztsége megszűnik. Helytálló volt az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása is, hogy a peres felek a Gt. 53.§-ának kogens rendelkezését a szerződésükben nem írhatták volna felül. Arra azonban lehetőségük volt, hogy meghatározott feltétel bekövetkezése esetére is előírják az alperesnek, hogy köteles a vételi jogát gyakorolni.

Az alperest a (módosított) társasági szerződés szerint valóban vételi jog illette meg. Az adott esetben azonban - amikor az I.r. felperes ügyvezetői tisztsége megszűnt - a vételi joga a vételi kötelezettségévé vált. Abban is helytálló volt az elsőfokú bíróság megállapítása, hogy a perbeli esetben a felperesek egyoldalú nyilatkozata hozta létre szerződést, így nem volt szükség sem a szerződés létrehozására, sem az alperes jognyilatkozatának pótlására ahhoz, hogy az üzletrészek átruházására vonatkozó szerződés létrejöjjön. Az alperesnek - a felek társasági szerződésben rögzített - vételi kötelezettsége alapján ugyanis a szerződés létrehozására vonatkozó hatalmasság a felpereseket illette meg, akik éltek is ezzel a jogukkal.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdésében foglaltak alapján lényegében a saját helyes indokai szerint helybenhagyta, utalással a Pp. 254.§ (3) bekezdésére is.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a saját költségeit (lerótt illeték, ügyvédi munkadíj) maga köteles viselni. Köteles továbbá megtéríteni a felperesek ügyvédi munkadíjából eredő másodfokú eljárásbeli perköltségét is, amelynek összegét az ítélet tábla a Pp. 79.§ (1) bekezdése alapján, hivatalból határozta meg, „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) és b) pontjai, az (5) és (6) bekezdései, valamint a 4/A.§ (1) bekezdése alapján, figyelembe véve a jogi képviselőnek a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenysége mértékét is.

Debrecen, 2010. október 6.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk.
előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

-kiadó-